AZ ALSÓBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE

1929. ÉVI JUNIUS HÓ 6-ÁN, MISKOLCON TARTOTT TAVASZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE:
KISS ALBERT
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ

1929.
MAGYAR JÖVŐ NYOMDAÜZEM ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT R.-T.
MISKOLC

AZ ALSÓBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE

1929. ÉVI JUNIUS HÓ 6-ÁN, MISKOLCON TARTOTT TAVASZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE:
KISS ALBERT
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ

1929.
MAGYAR JÖVŐ NYOMDAÜZEM ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT R.-T.
MISKOLC

AZ ALSÓBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE 1929. ÉVI JUNIUS HÓ 6-ÁN MISKOLCON TARTOTT TAVASZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

Jelen vannak: Farkas István esperes és báró Bottlik István gondnok elnöklete alatt: Szabó András, Szalóczy Pál, Gaál Ferenc, Pósa Péter, Román Ernő, Tóth István, Kenyeressy Károly, dr. Enyedy Andor lelkészi-, dr. Lipcsey Péter, gr. Haller József, Bay Bertalan, Zsóry Lajos, Puky László, dr. Kérészy Barna világi tanácsbirák, dr. Molnár Gyula ügyész, dr. Csorba György főgimn. tanárképviselő, Egerházy Lajos O.R.I.Ö. igazgatója, Péter József, v. Littkey György, Nagy János és Fövenyessy János tanítóképviselők, Kiss Albert lelkészi fő-, Takács Mihály és Kérészy István lelkészi aljegyzők, dr. Regéczy József világi fő-, Tóth Kálmán és Kun András világi aljegyzők.

Az egyházak képviseletében, mint fent még meg nem nevezettek: Mészáros Lajos, Szakács Pál, dr. Hegyaljai Kiss Géza, Mauritz Árpád, Molnár Gyula, Komjáthy József, Nádházy Bertalan, Bodnár Ferenc, Kocsis Jenő, Sólyom Gyula, Tóth Sándor, Benke József, Szabó Dániel, Mikola István, Geese Albert, Kiss Elek, Gombos Imre, Eötvös Ferenc, Bodolay István, Keresztury József, Vajda Sándor, Szabó József, Maklári-Papp Ernő, Bodnár Béla, dr. Pápai István, Berec József, Várady Pál, Derencsényi István, Szendrey László dr., Horváth József, Gyarmathy Béla, Horváth Bertalan, Ferenczy Dániel, Rácz Károly, Molnár Béla, Gere Lajos lelkészek, Lukács Gyula, Simon Lajos, Vámosi János, Nemes Árpád, Boros János, dr. Kovács Kálmán világi küldöttek, számosan s. lelkészek, gondnokok, tanítók, presbiterek és érdeklődők.

Elmaradásukat igazolták: dr. Révész Kálmán püspök, Kovács Károly, Bársony György, Maklári Papp Ernő lelkészek, vitéz Sáfrán Géza, Bottlik József t. birák.

1. Gyülekezeti éneklés után Farkas István esperes Istent alázattal átölelő buzgó imádságával ragadja a lelkeket a magasságba s *kér áldást* az örökkévaló Istentől — minden jó munkákra.

2. Elnöklő esperes a tagok számbavétele s az elmaradottak igazolása és megalakulás után a gyűlést, üdvözlő szavakkal, megnyítja.

3. Napirend előtt Esperes örvendező és hálatelt szívvel emlékezik meg a gondviselő Isten szerelmének azon jóvoltáról, hogy megengedte érnünk főtiszteletű és méltóságos dr. Révész Kálmán püspök úr püspöki hivatalosko dásának tizedik évfordulóját.

Egyházmegyei közgyűlés igaz tisztelettel, szeretettel és ragaszkodással üdvözli főtiszteletű és méltóságos dr. Révész Kálmán püspök urat ez ünnepélyes évforduló alkalmával és áldásos egyházkormányzói működésére számos évek megújulását kéri a gondviselés Urától.

4. Olvastatott vitéz Sáfrán Géza világi tanácsbíró állásáról lemondó levele, melyre az a szomorú tapasztalat és csalódás késztette, hogy Kálvin-Szövetségi szervező munkája egyházmegyénkben a vezetőség és pár megalakult járás kivételével, csak keveseknél talált megértésre, már pedig, azt véli, hogy a tanácsbírói tisztségre való megválasztása az ő Kálvin-Szövetségi munkájának volt a méltánylása; ennek folytán a kerületi szervező bizottsági elnökségéről való lemondásával egyidőben ez állásáról is lemond.

Egyházmegyei közgyűlés fájdalmasan értesül a lemondásról, mivel azonban vitéz Sáfrán Géza tanácsbíró úr Őkegyelmességének egyházi életünk terén nemcsak a Kálvin-Szövetség megszervezése és kiépítésének szándéka az egyedüli érdeme, amely őt jelen tisztségére predesztinálja, hanem általában véve az ő buzgóságtól áthatott, rendkívül munkás egyénisége nélkülözhetetlenné teszik őt egyházkormányzatunk élén, — tisztelettel felkéri őt állása tovább viselésére. Marasztaló szeretettel kéri tanácsbírói állása megtartására már csak azért is, mert egyházmegyénkben az ő Kálvin-Szövetségi szervező munkája nagyon is megbecsültetett s egyházmegyénk gyülekezetei igéretet tesznek arra, hogy a közel jövőben — mindenütt be is végzik a Kálvin-Szövetség beszervezés munkáit.

5. Szavazatbontó bizottság jelenti, hogy egyházmegyei tanítóképviselőül a pótszavazásnál nagy szótöbbséggel Fövenyessy János választatott meg.

Fövenyessy János a gyűlés színe előtt eskü és fogadalom vétellel kötelezte el magát hűséges szolgálatára s állásába beerősíttetett.

6. Főjegyző felolvassa az Esperes következő hivatalos jelentését:

Nagytisztelető Egyházmegyei Közgyűlés!

Gyermekkorunk feledhetetlen emlékei közé tartoznak, azok a boldog órák, melyeket a szülei hajlékban, — édes anyánk szívéhez közelhajolva, tölthetünk el. Azok a szívben született intelmek, tanácsok, amelyek — kit erre, kit arra hívogató — élet útakra kisértek el bennünket, — minden jóravaló ember életének, a szív utolsó dobbanásáig megmaradó drága kincsei!... Fel, felgyúladó tüzek, ezek az élet sötét útain; könnyet is letörlő vigasztalások, bátoritások ezek, a veszteséggel, csalódással áldott tegnapok és tegnapelőttök keserves búsulásai között... Az anyánk szívén keresztül az Isten orcájának fényessége ragyog reánk; ajkának — mindig javunkat munkáló édes beszédiben, — az Isten szól —, az Isten üzen nekünk. Ezért áldottak az atyafiságos szeretettel egymáshoz simuló szerető lelkek minden munkái, — mert ezekben és ezek felett, — gyönyörködve áll meg, maga az Isten is!...

Szeretném, ha mai gyűlésünkön szüle, gyermek, testvér meghitt, bizodalmas egymásmellé hajlásával beszélgetnénk meg egy esztendő minden egyházi vonatkozású dolgait. A sikereket és a mulasztásokat; az elvégzett vagy félbe maradott munkákat; a kérdéseket, melyekre sokszor, nincs mit felelni. Szeretném, ha nyiltan tárnánk fel sebeinket s ha újjászülő nagy indításokat nyernénk mindnyájan ahoz a reánkváró egyházépítő, új világot formáló lélek munkákhoz, — melynek szolgálatára Isten állított be mindnyájunkat.

Küldetésben járását,... Istentől nyert munkatársi megbizatását,... Istenfiúságában kegyelemből kapott nagyszerű megbecsültetésének drága értékeit nem tudja, vagy nem akarja a maga életében megbecsülni, a ma embere. Föld felé irányítva a tekintetek!... Az egyén boldogulása, az önzés, a pénz, a megtelt magtárak, a mának Istenei!... Uralkodni és nem szolgálni akarnak itt ma mindenek. Kinyített marokkal várni, kapni, de minél kevesebbet adni! Ezek itt alant, közöttünk, a boldogulás jelszavai!... A legszentebb egyesülések, mint: család, egyház, haza, a fenntartásukkal járó kötelezettségek, a ma nagyon súlyos anyagi terhei miatt fájdalmasan felpanaszoltak lettek!... Emberi akarat méri ki gőgösen a nemzetek határait s késziti nemzetek, ezredéves intézmények számára koporsót. Emberi uralkodnivágyás parancs szavára lettek embermilliók hazátlanok, a világ kivetettjeinek tartott és ilyennek is ítélt senki fiai,... koldusok!...

Ez volna a mi igazi küldetésünk, felnyitni az emberszemeket igazi látásra. Az evangélium fényénél s beszédével prófétákká, apostolokká s ha kell martyrokká lenni, — Isten igazaiért.

Romboljon, vagy építsen itt alant az ember, — minden műve elvész övele együtt, — de az Isten akaratát megértő és átélő hivő emberlelkek bizonyságtevők arról, hogy az Ő ereje erőtlenség által végeztetik el. (2 Kor. I. 29.) Nekünk éreznünk kell, hogy ma már Isten ügyének szolgáló, áldozatos életű, imádkozva dolgozó és dolgozva imádkozó lelkek kellenének, a világnak!

És ha felállítjuk a mérleget, — a mérő serpenyő mérlegébe helyezve, próbáljuk értékelni a mi véghezvitt dolgainkat — vajjon találtatik-e közöttünk csak egy igaz is?! Nagyon is jól tudom, hogy a tökéletes munka elvégzésére, a bűnben fogantatott ember a maga erejéből — képtelen. Azt is vallom az Apostollal, hogy a legjobbak is közöttünk, csak így beszélhetnek: „Nem mondom, hogy már elértem, hanem csak futok feléje!...“ De vajjon megérétik-e mindenek valójában, hogy a mi erőtlenségünkben mellénk áll a Szentlélek s az Úr Jézusban nekünk kegyelemből adatott erő — s mindenre lehet elégséges erőnk nekünk is?!...

Egymás között vagyunk... Alázatosan szálljon mindenki a szívébe. Lelkészek és tanítók, — a gyülekezetek angyalaivá; presbiterek, a gyülekezetek nagyjai és kicsinyei, az Istenfiak boldog örökségét megbecsülni tudó örökösökké lettek-e?!... Elvégeztük-e mindnyájan azt a megbízatást, amelyre az Isten hívott el bennünket?

Kérdések, melyekre nyiltan felelni kell.

Boldog, ki csendes lélekkel éés nem könnyező szemekkel tekinthet vissza, e muló esztendő lefolyására!...

Egyházunk ősi, szép rendtartásai szerint, az egyházlátogató küldöttségek, a bizonyságtevők arról, hogy gyülekezeteink miképen sáfárkodnak Istentől nyert talentumaikkal. Én csak tükörré formálom e jelentéseket, hogy abba beletekintve meglássa ki-ki a maga ábrázatát.

Boldog örvendezéssel tehetek jelentést az egyházmegyei közgyűlés színe előtt arról, hogy gyülekezeteink nagyobb része, — hivatásának magaslatán állva, az Istenországának építése gyönyörüséges munkáját, szive szerint való édes kötelességének ismerte.

Ne fájjon senkinek, ha megmondom azonban őszintén azt is, hogy akadnak ám kötelesség mulasztók, csak kenyérért munkások, csak pénzért őrizők is. Vannak akik még mindig ösztönösen rugdalóznak, ama lélekmunkák végzése ellen, amelyek az evangélium, az Ige, a naponkénti bibliaolvasás és magyarázás, a testvéri, egymásra gondot viselő szeretet munkák gyakorlása, az ifjúsággal való törődés, a bűnösök megmentése, felemelése, az atyai hajlékba való visszavezetése, a jól értelmezett evangéliumi, krisztusi szociálizmus útját járva akarják visszaszerezni az ember bűne által elvesztett Édent!...

Meg kell értenünk valahára mindnyájunknak, hogy ha már nem voltunk képesek megtartani a ma felnőttjeit az evangélium lelkének, felelősek vagyunk a Jövendőért, az Ifjúságért! Meg kell értenünk, hogy a Vasárnapi Igehirdetés ma már nem elég arra, hogy a Krisztusénak tartott nyáj, el ne széledjen. Egész emberek kellenek a gátra!

A népek és a felekezetek versenyében csak úgy állhatunk meg tisztességet szerezve, ha az a lélek munkál bennünk, amely nem keresi csupán a maga hasznát, nem vár mindenért dícséretet, nem tanácskozik testtel és vérrel, hanem előretör, mint aki tudja, hogy céljai tiszták, biztosak!... s hogy mindenre van és lesz erőnk a Krisztus által.

Az egyházlátogatók közös impressziói gyanánt pár fájdalmas jelenségre nyiltan rá kell mutatnom. A gazdasági bajok, elbírhatatlannak kimondott terhek az egyház életében is éreztetik sorvasztó hatásukat, mintha a végsőkig megfeszült volna a húr! Eddig, s ne tovább!

Általános óhajnak ismertem fel a jelentésekből azt is, hogy az igazságos progresszív adózás behozatalát szinte mindenütt követelve várják. És még egyet: az új iskolák építése úgy látszik, sokhelyt nem fontos. A fedezetlenül maradt épitési költségekről való gondoskodás bizony sok keserűség kiváltója lett. Mintha nem is az ő saját gyermekeik iskoláztatásáról volna szó. Méltán mondja egyik egyházlátogató: Az egyház és iskola is sokak szemében egy újabb nehéz teher, a többi terhek mellett s nem az, aminek kellene lennie, a lélek és értelem éltető, tápláló forrása, Isten legnagyobb áldása, az élő Jézus földi teste.

Járásonkint következőket jelentem:

A tiszamenti járás gyülekezetei köréből csak jót jelentek. Kicsiny gyülekezetek, mint Hejőbába, Hejőpapi, Tiszaoszlár áldozatos szeretettel védik apáik örökét. Hejőbába templomát öltöztette új ruhába. Oszlár és Hejőpapi a maguk erejéből pótolgatták a sok teher viseléssel járó mulasztásokat. Ifjú lelkészek, mint vezetők mind a három helyen; éberek, vigyázók! Tiszaszederkény a jól kitaposott utak őrzője. E gyülekezet kapuin, az evangéliumi építő munkák mindenike szabad bebocsátást nyerve, áldott hatásokat váltva ki, szép eredményeket ér el. Tiszapalkonya és Nemesbikk is, meg tesznek mindent arra nézve, hogy ki ne essenek a gyülekezetek régi, jó hirükből.

A mezőkeresztesi járás a béke, a rend hazája. Búzatermő földekben áldott itt a vidék. De ottélő híveink is hajlók a jó szóra. E gyülekezetben a jó pásztort megszokták becsülni. Ha búzát vetnek az ember szívekbe, búzát is aratnak Istenországa számára.

Büszkék e gyülekezetek arra, hogy templomaik, iskoláik, rendben vannak. Mezőkeresztes, Gelej, Mezőnagymihály, Sály, B.-Geszt, F.-Ábrány vezérei dolgoznak ésszel, szívvel, sok hűséggel. A hajunk szálait megfehérítő öregség közeledését érezve, az idősebb mezőkeresztesi lelkész ifjú munkást, segítő erőt kért s kapott. Az ifjú szolga is hűséggel fárad és dolgozik itt. B.-Geszt új iskoláját már építi. A kis T.-Darócon a Kálvin-Szövetség hatalmasan bontogatja szárnyait s téli időben a segitő szeretet szép példamutatásait adta; a gyülekezet szegényeit, károsultjait nem csak szóval, de tettel is segítve. Mezőkövesden a Vasárnap délutáni Igehirdetést szomjuhozzák a lelkek. Kiment a divatból, hogy vasárnap délután is kitáruljanak a templom tornácai. Utasítást kérek arra, hogy a lelkész ezt az elmaradott kötelességmulasztást a jövőben pótolja. Különben fájdalmasan jelentem, hogy azirányú kérésünket, hogy Mezőkövesd részére állandó hitoktatói lelkészi állás szervezése engedélyeztessék, a Miniszter Úr elutasította. Hiába, — telik itt sok egyéb másra, de az ilyenekre nem!...

A mezőcsáti járás is testvér a jó és balsorsban, az előbbivel. Ha a Tisza a Tavaszokra nem töri át a gátat, itt is rakva a föld áldással. A szívek is termékenyek!

Ha hajlodozó búzatáblákat ringat a nyári szél, e vidéken is megadják Istennek, ami Istenné! Béke idején kevesebb terhet hordott itt a nép. Az iskolai terhek megnövekedése azonban sokszori feljajdulásra készteti őket. Mezőcsát, a régi fényes nagy gyülekezet küzdve-küzd, hogy csak a létfenntartás költségeit elő tudja teremteni. A két tisztes lelkész — meg nem hajolva az évek súlya alatt, — elől jár, példát mutat, lelkesít. Kívánták ők is, hogy kettőjük mellé ifjú segédlelkész kerüljön. Küldöttem is. Úgy értesültem, hogy az evangéliumi s ifjúsági munkák sok lelket megmentve, ébresztve, áldott eredményeket mutatnak fel. A gyülekezet imádkozó lelkű lelkésznéje, csatlakozva a lelkészek munkájához, a Kálvin-szövetségi munkák minden fajtájában szent biztatásokat adnak a jövőt illetőleg. E helyről fájdalmas közölnivalóm is van. Tóth Ilona, az állásáról lemondott mezőcsáti tanítónő, azzal hálálta meg egyháza eddigi jóságát, elnézését, hogy hűtlenül elhagyta egyházunkat, apái hitet a róm. kath. egyház hitével cserélte fel. Döbbenetesen fájdalmas második eset abban a családban, melynek tagjairól egyházmegyénk kiváló tanítója, az édesapa családjáról azt hittük, hogy Krisztusba oltott ágak. Kell, hogy mai közgyűlésünk lapjain megbotránkozásunknak adjunk kifejezést e szégyenletes hitehagyás felett! Mezőcsát egyébként modern új iskolaépítés előtt áll. Államsegélye csak részben elég, fedezetlen nagyobbik részt a gyülekezet közadók módjára veti ki.

Igriciben a béke, a belső emberek között újra visszatért. Ifjúsági munkák vezére, az egyik széplelkű lelkészleány. Vezérsége sok érték kitermelését jelenti. Tiszatarján erőskezű, komoly vezérére figyelve fejlődik. Új iskola épül itt is. Tiszakeszi templomba külső, belső megújítását várja. Az idők jelét itt is meg értve, serényen folynak a dolgok.

Ároktő lelkésze, s népe magukról nem sokat beszélve, sok áldozatot hozva, haladnak előre a jóban. Templomuk rendben s most új iskola épül közöttük is. Tiszadorogmán ékesen és szépen haladnak a belmissziói munkák. Vallásos felolvasások, szegénygondozás, a mindig tömött templomok, a békés együttélés bizonyságai.

A miskolci járás gyülekezetei: Miskolc, Diósgyőr, Sajókeresztúr, Hejőcsaba folyton új és új sikereket érve el, hegyen épített helyek! Multban megkezdett evangéliumi, kálvinszövetségi, belmissziói munkák folyton mélyülve — munkáslelkek seregét foglalkoztatva — szemmel látható jó eredményeket termelnek ki.

Diósgyőr-Vasgyár a mult év őszén gyönyörű szép templomát ajánlotta fel az Isten dicsőségére. A munkások verítek hullása, — áldozathozataltól nem félő adóteher vállalása — édes valósággá érlelte régi álmukat. Mit tud művelni a hit, az erő, az akarat, a szociális együttérzés, ez a gyülekezet ragyogó szép példával mutatta meg. Mindkét egyházrészben mozgalmas hitélet, bibliás hit, ifjúsági munkák s emellett az anyagi építményekbe való megerősödés is vezérlő gondolatuk.

Miskolcról nem akarok beszélni, nehogy hazabeszélővé legyek. De anynyit jó lélekkel jelenthetek, hogy a Krisztust sok-sok összejövetelre várva várják itt a hűséges lelkek. Ifjúsági, evangéliumi munkások — lelkészek mellett hitoktatók, s. lelkészek, tanítók — a kálvinszövetségi munkák világi tagjai, nők, férfiak százai, hittel, kálvinista öntudatos bizonyságtevéssel, féltő szeretettel csüggnek Isten ügyén. Miskolc összes egyházi épületei rendbe hozva. Most készülnek egy új, modern, négytantermes fiúiskola építéséhez. — Martin telepen is megérik talán már ez év őszére, hogy Isten segítségével állani fog tető alatt a régóta epedve várt Istennek temploma.

Fájdalom, Martin-telep azirányú kérését, hogy kongruás anyaegyház lehessen, a Miniszter úr — fedezet hiányában — elutasította. Megpróbáltunk zörgetni újra. Kérem egyházmegyém biztató jóváhagyását arra nézve, hogy a nem eléggé jól értesült Miniszter a szíve szavára hallgató Miniszterhez juttassa el kérő szavunkat ... Sajókeresztur templomát kiesínosította. Nagy áldozatot vállalva, mint őrtorony, „vártában” áll az ősi hajlék ...

Hejőcsaba angliai tanulmányútjáról hazatért ifjú lelkésze hintegeti maga körül azokat a szent meglátásokat, amelyek a Krisztus gyermekévé formálták a lelkét. Bibliai köre, Vasárnapi iskolája, vallástanítási sikereivel, mások megtekintésére is méltó, nagyszerű munkát végez.

Az ónodi járásban Alsó-Zsolcáról és Ládházáról jelentenek zavartalan, nyugodt egyházépítő munkát. Alsó-Zsolca tanítói ifjúsági nevelő munkái minden dícséretre érdemesek. Előadások rendezése, énekkari munkák az elsők közé emelik a három érdemes tanítót. — Ládháza és kis Mályi várva várják az időt, hogy új iskolájuk építéséhez hozzá kezdjenek.

Mályinál a lélek kész, de a test erőtelen. Ládházáról dícsérettel kell megemlítenem, hogy a progresszív adózás, keresztülvitelével, a boldogabb holnapot nyugodtabban várhatják. Bőcs, — a két testvér, — mintha mostoha testvérként élne. Külső-Bőcs iskolát akar építeni. Magára maradt. Mint panaszolják, földjüket a régi időben átadták a nagyobbik testvérnek, — Belső-Bőcsnek. Most, mikor iskolát akarnak építeni, nem akar feléjük hajolni a testvéri kéz. Még most nem látok tisztán ez ügyben, mert a panasz hivatalos kivizsgálása nem állott módomban. De mindent el akarok követni, hogy az édes testvéri viszony megmaradjon. Külömben a sokirányú irodalmi munkát végző lelkész, mint lelki pásztor is, hűséggel vigyáz őrtálló helyén. Ónod messziről jött új lelkésze megszokik, ismerkedik, akarások lelkével, hévvel, tűzzel próbálkozik alkotni. Valami csendesen lappangó tűz, a belső emberek között, mintha volna itt. Nem látok tisztán. Ha akadályok állanak az ifjú lelkész munkája útjába, úgy látom, harcokat vállal. Új, modern iskola épül itt is. — Kis-Tokaj jóigyekezetű lelkészének dolgait odahaza igyekeznek megnehezíteni, presbiteriuma újból keresett és talált valamit, amivel a béke és nyugalom e kis egyházban felzavartatott. Jól lehet, a templombajárás, fájdalom, itt nem szokásos!, — két, templomszékhelyet kérő atyafinak, még pénzért sem hajlandók megadni a kívánt helyet. A demokrácia elvei itt még nem élnek. Félnek egyesek, ha egy szegény ember leül melléjük, a maguk fajtájából, még abból is valami baj támad. Templom Szék Szabályrendelet miután — nincsen, első tenni való a szabályrendelet megkészíttetése. Ha ez meglesz, az ügy könnyen elintézhető.

Szirma új lelkészével, új életet remél. Hiszem, hogy az odakerült ifjú lelkész, meg is mutatja, nagy hitét cselekedeteiben. A szirmai özvegy lelkészné és a gyülekezet között félreértések támadtak, bizonyos elmaradt fajárandóságok ügyeiben. Egyházmegyénk már egyszer, a mult évben, megállapította az özvegy igényét a fizetetlen járulékokra nézve, de a presbiterium erősen tagadja a kérés jogos voltát. Úgy gondolom, hogy inkább az egyház presbiteriuma köteles igazolni magát, akkor, amikor egyházmegyei kiküldött, az egyházlátogató küldöttség az özvegynek adott igazat, — hogy mire támaszkodva tagadja meg a távozó özvegy járandóságának megfizetését. Épen ezért utasítást kérek arra nézve, hogy ha máskép nem lehet, egyházmegyei bírói eljárás során bizonyítsa a szirmai egyház presbitériuma úgyvélt igazát. Ha pedig ezt nem tenné meg, úgy felhatalmazást kérek, a hátrálék behajtására. Hiszem, e kérésemmel, csak az igazságot szolgálom.

Az egri járásban akadnak kisebb s nagyobb bajok. Cserépfalu kívánatos hely. Az ébresztő és őrt álló, vitézkedő gyülekezetek példányképe e gyülekezet. Apostoli munkát végző lelkész mellett lelkes segítő erők! Az egész gyülekezet hitéhez hü, dolgozik. Új iskolát építenek itt is, mindenben helyt állva vigyáznak a hegyek között. Bükkzsérc szemes lelkésze, nagy utánjárással a mult évben új iskolát építtetett. Valami újat forgat most is elméjében. Belső emberek és a reájuk bízott nyáj, megelégedéssel élnek. Eger, sok munkával elfoglalt lelkésze, ki nyitott szemmel jár s lelkes munkatársaival nehezen várja azt a boldog órát, melyben felépítendő templomuknak tornácai felett elhangzik az első imádság és ének. Minden reményük megvan, hogy a jövő évben már saját templomukban áldhatják az Istent! Pártfogást kér a szegénységgel küzdő egyház arra nézve, hogy a szórványok gondozása címén a békében a konvent által kiutalt évi 900 arany korona újra kiutaltassék. Szívesen teszek indítványt e kérés pártoló felterjesztésére. A tőkés segélykölcsönük annuitásának elengedését is kérelmezik. E kérés hozzánk nem illetékes helyre futott be. Az egyetemes Konvent útján keressenek orvoslást.

Ama bejelentett indítványukat, hogy az egyházi főgondnoki állásra is holtig tartó megbízatással legyen a választás, akkor kívánom letárgyaltatni, mikor a zsinat Egyházalkotmányi törvénytervezete egyházmegyénk elé kerül hozzászólás végett.

Noszvaj óriási terhet vállalt, — temérdek akadályt legyőzve, sok bántó ellenvetést megtörve, már több mint egy éve épülő temploma tornácaiba epedve vágyakozik. Tanítói a kántorságot vállalni nem akarják. Mind a kettő beteget jelentett. Az öreg, nyugdíjra érett, Kovács Dániel újra beadta nyugdíjazás iránti kérelmét.

A kántorság ellátását helyettes útján kell elintéztetni.

Maklár, Andornok lelkésze összeroppant. Szolgálatképtelen beteg. Tanító mellett és helyett is helyetes működött. Lassú, álomútját járja ez a gyülekezet. Úgy intézkedtem, hogy május 1-től az egyévi szabadságot nyert lelkész mellé helyettes lelkészt rendeltem. Minden reményem megvan, hogy mindenek rendbe jönnek Keresztury József h. lelkész vezetése mellett.

Az emődi járás vezetői sok jó szándékkal, nemes törekvéssel próbálnak új életet hozni a szegénység miatt hidegedő gyülekezeti tagokba. De fájdalom, több helyt kevés sikerrel. Kisgyőr, hatalmas új iskoláját a mult évben megépítette. De belső berendezésére már nem tud s nem is akar áldozni. Tanítók telve panasszal, hogy fizetésük elmaradásában sok sérelem éri őket. Sok a hátrálék. A nép kiáltja, hogy fizetni nem tud! A lelkész szelíd, csendes, jó akaratot, példát mutató sáfár. Nehéz helyén tanít, bátorít. — Aranyos fél, remeg az iskolaépítéstől. Kitologatja az építkezés megkezdése idejét. Mindent az államtól várna. Áldozni, mint mondja, nem tud! Az evangéliumi munkák e gyülekezetben nem szívesen látottak. Az ifjúsági munkák vezetésére jó szívvel vállalkozó lelkészcsalád munkáját sokszor elgáncsolják. Megítélés és emberszólás is útjokba áll. Mindegy! Leányegyleti eredmények azt bizonyítják, hogy ha lassan is, itt is csak megvirrad! — B. Harsány új iskolát épít s a papi család itt is bibliás lélekkel, a Krisztus felé vezető utakat mutatja meg. Emőd, szintén iskolaépítés előtt áll. Régibb terhei súlyosak. Szegény gyülekezet, számára nagyon megnehezült az élet! Vattán készül is már az új iskola. Hejőszalontán szintén kellene. Igérik is, hogy elindulnak. Mindkét lelkész, a régi iskolát járt, hűséggel sáfárok! Amit adnak, híveiknek adják, szívből, szívesen.

Legvégül hagytam a hevesi járást. Magam jártam e gyülekezetek között. Régi óhajtásom volt eljutni ide, a végekre is. E járásban vannak bajok tagadhatatlanul. Nem a rosszakarat ezek szülője. Két gyülekezetben, Atányban és Hevesen, adminisztrátort rendelt egyházmegyénk bölcsessége. Mivel bajra baj szokott jönni s Maklárra hirtelen segítséget kellett küldenem, ez év Májusától, az átányi gyülekezet újra segítő erő nélkül maradt. Atány lelkésze, kipihent erővel, megújult lélekkel fogott hozzá a gyülekezet vezetéséhez. Mihelyt akad alkalmas emberem e helyre, igyekezni fogok mellé sok munkáiban való segítésül s. lelkészt küldeni. Atány ügyes-bajos dolgait az adminisztrátor lelkész rendbe hozta. Nagyobb dollárkölcsön felvételével rendeződnek a régi adósságok. Épen ottlétemkor szállott ki a Kultuszminiszter Ur megbízottja a tanítói fizetések új megállapítását végzendő. Súlyos terheket sikerült levenni az átányiak válláról. A kölcsönt egy ilyen nagy gyülekezet lassan kifizeti. Óvja Isten új bajoktól ezt a szép gyülekezetet!

Hevesen az adminisztrátor lelkész, Mikola István, próbálkozik a régi adósságok rendezésével. Az újonnan épített, de vakolatlan maradt templom rendbehozatalára, elvesztett peres adósságok törlesztésére, itt is, kölcsönről kellett gondoskodniok. Sikerült is. Jó utakon halad előre a kibontakozás. Az egyház volt gondnoka, Lőkös Dániel, a világi bíróságnál megnyerte azt a pert, melyet ellene sikkasztás címén indítottak. De ez nem jelenti azt, hogy a volt h. lelkész és a gondnok az általuk kezelt nagyobb összegű pénzekről el ne számoljanak. Utasítást kérek az akkori h. lelkész, Takács Imre és számadásra köteles társa, Lőkös Dániel ellen való eljárás megindítására. — Tisza-Valkon az atyafiságos együtmunkálkodás lelke mintha eltávozott volna. Bizalmatlanság, fáradtság egyesek részéről, — a közöny az egyház kormányzásánál, a kötéllel fogott gondnokság, mind azt kiáltják, jaj nekünk, ha a Krisztus lelkét megoltjuk magunkban.

Poroszlón imádkozó lelkű pásztor áll az élen. Gondos tekintetével minden baj forrását megleli. Vigyáz, éber tekintettel odanéz, ahová kell. Tiszteletet érdemlő presbitériumával jó munkát végző tanítói gárdájával elsők közé emeli ezt a gyülekezetet.

Tisza-Nánán ott él a nagy ember, a lelkész édes apjának alkotó szelleme. A fiú méltó fia az apának. Szeretik, ő is szereti a népét. Mindenben kiváló segítő erők mellette a minden dícséretet érdemlő tanítók s a józan gondolkozású presbiterium.

Újlőrincfalva tenni vágyó, sok tüzű ifjú lelkésze, valóban Krisztus gyujtotta tüzeket akar maga körül éleszteni. Vigyáznia kell. Idejére érik meg a vetés. Nem mindent egyszerre akarni, de bölcsen, lassan, megfontoltan menni előre. Lám, hűségének eredménye az, hogy lemondott gondnoka, presbiteriuma s most nehéz lesz a bajon segíteni. Nekem lesz újabb bajom azzal, hogy miképen tudjuk őket munkába állítani. E kicsi egyházat az a baj is fenyegeti, hogy csekély népességű iskoláját bezárják. Ha így lenne, a lelkész már most utasítandó, hogy a ref. gyermekek vallásos nevelése s a kántorság ellátása érdekében minden tőlük telhetőt megtegyen . . . — Egerlövő templomát belül rendbe hozta. Új iskolát épített s épít tovább. Úgy láttam megelégedés és rend tanyáznak itt . . .

. . . Minden házba bekopogtattam. Egymáshoz közel, egyházi közösségünk apró házai, — fényes hajlékai! Egymás mellett — akarások, áldott munkák, mulasztások, régi és új hibák! Alázatos szívvel térjen önszívéhez mindenki itt. Ki előbb ment a jóban boruljon az Isten kezére, áldja őt, a segítő erőért! Kinek fogyatkozásai vannak, az kezdjen új életet . . . Merni, akarni, ...ez a diadal első feltétele! Főleg, — nem külső, dícséretet váró munkák kellenek nekünk, de belülről fakadó, Istent átölelő lélekmunkák! Erre segítsen az Isten mindnyájunkat!

Összefoglaló esperesi jelentésem kapcsán, indítványokat kel tennem a hozzám juttatott közös óhajtások beteljesedésére.

A hétköznap reggeli Istentiszteleteken, a minden reggeli bibliaolvasást s legalább hetenkint kétszeri bibliamagyarázat tartását, mindenkit kötelezően, szigorral kérem elrendelni.

A konfirmációi előkészítés, a legtöbb helyen a tavaszi 2—3 hónapra van kitolva. Rendelkezést kérek e tekintetben, hogy kívánatos volna egész éven, de legalább január hó elejétől kezdve, az iskolai év végéig, végezni ezt a nagyfontosságú munkát.

Lelkiismeretes munkát pár hó alatt végezni lehetetlen.

A számadások a legtöbb helyen a gondnoki napló lemásolásai.

Szigorú rendelkezést kérek arra nézve, hogy csoportosított számadások készíttessenek, a Költségvetés ugyancsak csoportosított tételeinek megfelelően. Az egyház mindennemű adókivetésének ellenőrzésére adófőkönyvek vezetendők, mert sok helyen azt sem tudják bejelenteni, mennyi az évi Kivetés s mennyi a Hátrálék. Sok helyt a párbér Kivetés csak egy darab papíron történik. Ellenőrzés, komoly elszámoltatás így nem történhetik.

Egyéb közérdekű s egyházkormányzati jelentéseimet a következőkben adom elő, rövidre szabva.

Kétszer kellett megállanunk lelkészek koporsója mellett. Fodor Géza h. lelkész, Áron i család gyermeke, váratlanul pihenni tért. Nagy és komoly akarások éltek a lelkében. Méltán rászolgált, hogy igaz könnyeket hullatva álljunk meg sírja felett. Legyen csendes álmodása! A fiát mindvégig sirató édes apának küldjük el igaz részvétünk kifejezését!

A mult év tavaszi gyülésén jelentettem, hogy a nyugdíjas lelkészek sorába lépett be Sólyom Lajos, a megfáradt ónodi lelkész. Ez év tavaszán az igazi nyugalom helyével cserélte fel, földi szállását. Sok szenvedés gyötörte testét s lelkét egyaránt. Már nem szenved. Itéletünk szerint jó és igaz vala. Találja meg égi bérét az igaz bíró előtt! Családja, részére részvétünk kifejezésére kérek felhatalmazást.

Budai Elemér, a jóhírű hejőcsabai tanító is, megtért még a mult év nyár elején atyai örökébe. Jóságos, szelid, alázatos néptanító volt. Áldott legyen közöttünk emlékezete!

Lelkész özvegyeink sorából, ketten és pedig özv. Fekete Józsefné és özv. Fodor Bertalanné hunytak el az Úrban. Imádkozó Mária és dolgos Mártha volt mind a kettő. Legyen az álmuk édes nyugtot adó.

Tanítóváltozások vannak bőven s ezekről őszi gyülésünkön teszünk jelentést. Lelkészváltozás csupán egy van. Szirma új lelkésze foglalja el új helyét. Jó híre, sok ébresztő munkája, hiszem, új helyén is szép eredményeket fog elérni.

Számvevőszéki, Baldácsy-alapi gyülések jegyzőkönyvei csatolva vannak.

Közalapi, Nyugdíjintézeti bizottságok mindig idejében végezték el kivetési és számvetési munkájukat. Hátrálék sem itt, sem ott nincsen. Egyházmegyei pénztárvizsgálat, számadás, alkalmas időben megtörtént. Költségvetés, Vagyonleltár ma is be lesznek mutatva.

Időközben következő sürgős megerősítéseket eszközöltem: Alsózsolca építési kölcsönügyét, Hejőpapi, Noszvaj, Hejő-Bába, Bükkzsérc, Mezőcsát, Tisza-Oszlár, Bőcs, Átány, Heves építési kölcsönügyeit, Nemesbikk földbérleti szerződését, Martintelep adásvételi ügyét, Sály: mustbér és munkaváltsági egyezségét, Miskolc adásvételi szerződését, Tisza-Valk földbérleti szerződését, Alsó-Zsolca földbirtokeladási és vételi szerződését. Kérem e rendelkezéseim tudomásul vételét és jóváhagyását.

Kérem tudomásul venni és jóvá hagyni amaz intézkedésemet is, hogy a lemondás folytán megüresedett egyházmegyei belmissiói előadói állásra Benke József hejőpapi lelkészt alkalmaztam. Sok, áldott munkája méltóvá tették őt arra, hogy ez állást továbbra is ő töltse be.

Tisztelettel jelentem be, hogy Kun András egyházmegyei aljegyző úr a mult évre is befizette a tiszaoszlári árváknak ígéretbe tett 10 q. búzaárát. Betétkönyvön helyeztem el. Legyen itt is megköszönve e szép adomány s legyen Istentől áldott az ő és kedvesei élete.

Örvendező szívvel jelentem be azt is, hogy dr. Molnár Gyula úr, egyh.

megyei ügyészünk, ez évben is az egyházmegye részére adományozta tiszteletdíját. Ez adományozásával az alap már 351 pengőre emelkedett. A legmélyebb köszönet illeti az egyházmegyei közgyülés részéről a nemesszívű embert e nagyszerű példamutatásért. Méltó e cselekedet közgyűlésünk jegyzőkönyvében való megörökítésre.

Nagy örömömre szolgál jelentenem, hogy egyházmegyénk néhány szívünkhöz közelálló kedves emberét nagy és megérdemelt kitüntetésben részesítették azok, kiknek körében folyik le sok szép eredménnyel áldott életük. Báró Bottlik Istvánt, Botlik Józsefet és Zsóry Lajost, e három dicsekedésüket, Mezőkeresztes városa díszpolgárai közé választotta. Zsóry Lajost külön is megérdemelten ünnepelték, 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából. E feledhetetlen szép örömünnepen résztvettem magam is, egyházmegyém képviseletében. Az igaz férfiak legdrágább jutalma, amit kaptak! Egyházmegyénk mai gyülésén is meghajtom előttük az elismerés lobogóját. Istentől áldott legyen életük!

Csorba Györgyöt, a miskolci reálgimnázium kiváló igazgatóját, egyházmegyei tanárképviselőt, 30 éves tanári szolgálata alkalmából meleg szeretettel ünnepelték a mult iskolai év végén. Ama kitüntetésben is részesült, hogy tudományos munkálkodása megbecsüléséül a Kormányzó Úr Ő Főméltósága részéről elismerésben részesült.

Eszmények hevítik a szívét, hazáját, egyházát szereti a lelkével ,igazán. Isten kísérje minden szép, alkotó munkájában!

Szívem őszinte szeretetével, a szolgatárs rokoni érzésével köszöntöm dr. Enyedy Andor lelkésztársamat, jóban és rosszban osztályos atyámfiát, abból az alkalomból, hogy theol. doktorrá avattatott. Boldog ember, kinek megadta Isten azt is, hogy sokirányú elfoglaltatása mellett a további fejlődés útját is járhatja.

Hitoktató lelkészek körében, annyi a változás, hogy Sápy Dezső Egerből Kondóra távozott. Utódja: László Ödön, Besenyődi lelkésszé választatott. Horváth Imre Diósgyőrből, szintén lelkészi állást kapott.

Segédlelkészeink ma a következő helyekre vannak beosztva szolgálattételre. Miskolcon vannak: Ilosvay Ferenc, Kiss István, Demeter Béla. Diósgyőrben: Falucskai Bénjámin. Hevesen: Mikola István. Mezőkövesden: Szombathy László. Makláron: Keresztury József. Mezőcsáton: Perjéssy László. Mezőkeresztesen: Arday László. Poroszlón: Mikes Zoltán. Tiszaszederkényben: Nagy Elek.

Népmozgalmi s egyébb statisztikai adatok a következők:

1. Lélekszám: 72.341.
2. Született: 987 fi, 951 nő. Összesen: 1.938.
   Törvényes: 1.728. Törvénytelen: 210.
3. Meghaltak: 698 fi. 721 nő. Összesen: 1419.
4. Házasságot kötött. Tiszta pár: 509. Vegyes pár: 197. Összesen: 706 pár.
5. Reversális köttetett. Javunkra: 117. Kárunkra: 67. Összesen: 184 pár.
6. Nem áldatta meg házasságát: 5 pár.
7. Áttért hozzánk: Fi: 26. Nő: 25. Összesen: 51.
8. Kitértek tőlünk: Fi: 34. Nő: 26. Összesen: 60.
9. Kikeresztelkedett: Fi: 1. Nő: —. Összesen: 1.
10. Konfirmáltatott: Fi: 426. Nő: 431. Összesen: 857.

2. VAGYONI ÜGYEK:

Bevétel volt	776.444 P 66 f.
Kiadás	718.071 P 44 f.
Maradvány	*58.373 P 22 f.*
Földek értéke . . .	3,339.854 P 39 f.
Épületek értéke . . .	13,094.590 P — f.
Alapítványok értéke .	87.644 P 37 f.
Tőkék értéke	23.325 P 86 f.
Alapok értéke . . .	82.991 P 51 f.
Ingóságok	612.720 P 28 f.
Hasznos jogok . . .	51.973 P — f.
Összesen	17,293.099 P 41 f.
Adósság	255.980 P 34 f.
Tiszta vagyon . . .	*17,037.119 P 07 f.*

Magtárak állása:

Búza	173 hl. 03 l.
Gabona . . .	714 hl. 36 l.
Árpa	119 hl. 18 l.

Pénz:

Jótékony adományok összege	*34.459 P 43 f.*
Építésre fordíttatott . .	294.565 P 79 f.
Templomra	148.236 P 45 f.
Iskolára	61.769 P 85 f.
Egyéb épületekre . .	84.559 P 49 f.
Hadikölcsöne van az egyházaknak . . .	449.776 Ar. kor. 28 f.
Ebből 6%-os . .	346.124 Ar. kor. 50 f.
Ebből 5%-os . .	153.659 Ar. kor. 78 f.

Végül következnék a magamról s esperesi irodám ellátásáról szóló jelentésem. Mit végeztem, eddigi előadott jelentésem sorai közül is kiolvasható. Hogyan végeztem?, azt ítélje meg az Isten! De egyházmegyém közönségének is várom ítéletét.

Irodámban nincsen egyetlen egy feldolgozatlan ügydarab sem. Igyekeztem kiszállás és tanácsadással egyházmegyénk békéjét, a gyülekezetek harmonikus együttmunkálkodási törekvéseit elősegíteni.

Istennek nem győzök eléggé hálát adni azért, hogy ez évben különösen megsegítette mindig békét készítő szándékaimat. Egyetlen egy bírósági ügyünk sem volt. Mai gyülésünk elé sem kerül bírósági ügy.

Nem az enyém ezért az érdem, de a rajtunk könyörülő Istené!, ki lassan megtanít bennünket arra, hogy: „Nincs szebb dolog, mint az Atyafiaknak egyességben való lakásuk!'' 22 egyházba szálltam ki egy év alatt. Minden helyen hirdettem az Igét. Ez évben értem meg azt a nekem felette nagy örömet, hogy immár nincsen egyház megyénkben, egyetlen egy gyülekezet sem, ahol az Isten üzenetét ne hirdettem volna.

Áldassék az Isten érette!

Magamat és minden jó szándékomat a Nagytiszteletű egyházmegyei közgyülés sokszor tapasztalt kegyes oltalmába ajánlottan vagyok:

Miskolc, 1929 június hó 6-án

alázatos szolgájuk:
Farkas István,
ref. esperes.

Az esperesi jelentéssel kapcsolatban a következő határozatok hozattak:

a) Egyházmegyei közgyülés hálás köszönetét juttatja kifejezésre az Esperes úr végtelen körültekintő, a kívánatos rendet, békességet és előhaladást mindenkor nagy jóakarattal, szeretettel, egyéni ráhatással előbbsegítő áldozatos munkásságáért és az ezekről olyan ékesen tanuskodó részletes jelentésért. Az esperesi jelentést jegyzőkönyvében szóról-szóra megörökíteni határozza. Óhajtja, hgoy a jóságos Isten adjon erőt fáradhatatlan vezérének a további munkára, hogy a Szolgálatnak — lelke találjon nála további kielégülést egyházmegyéje fokozatos előhaladásában, a békesség és kívánatos szép rend munkálásában — Isten dicsőségére és mindnyájunk örömére.

b) Egyházmegyei közgyűlés, miután értesült arról, hogy a féltő gonddal kísért mezőkövesdi fiókegyházban a vasárnap délutáni istentiszteletek nincsenek igehirdetéssel egybekapcsolva, sőt egyáltalán rendesen meg sincsenek tartva, holott a hívek áhítoznak az ige áldásai után, — utasítja adminisztrátor segédlelkészt a vasárnap délutáni rendes, igehirdetéses istentiszteletek megtartására és esperest felkéri annak ellenőrzésére.

c) Mezőcsáton erőteljesen buzog a szolgálatnak lelke. A minden tiszteletre méltó lelkipásztorok mellett szolgálatban van itt mindenki. Szalóczy Pálné nagytiszteletű úrasszony a belmissziói munkák vezetésében hatalmas részt kér magának és áldásos eredményeket ért el. Egyházmegyei közgyűlés az esperesi jelentésből örömel értesült erről és a papnék eme példaadójának tiszteletteljes elismerését nyilvánítja ki.

d) Mezőcsátról egy szomorú jelentést is tudomásul kell venni. A hosszú időn keresztül nagy hűséggel szolgált s nyugalomba vonult Tóth Elek volt ig. tanítónak már második leánya lett hűtlenné egyházához, egyik reverzálist adva, ez pedig megválva világi érdekekért hitétől. Megdöbbentő eset. Egyházmegyei közgyűlés nem csupán megütközését, de teljes megbotránkozását nyilvánítja e szégyenletes hitehagyás felett s azt jegyzőkönyvében kifejezésre juttatja.

e) A munkásokból álló martintelepi egyházrész, az egyházi nagytekintélyű vezetőség minden támogatása mellett sem talált a nagymélt. Miniszter úr előtt kívánt meghallgatást többszöri kérésével, hogy templomépítése után külön anyaegyházzá szerveztetve lelkésze részére kongruát nyerhessen. — E kérelem elutasítását egyházmegyei közgyűlés sérelmesnek találja és a maga részéről is csatlakozik az eddig is kérelmezőkhöz, belátva azt, hogy e munkásokból és kisebb jövedelmű hivatalnokokból álló gyülekezet, — kiknek nagy része még amellé átvonuló lakos is a gyülekezetben — kongrua nélkül lelkészi állását és kívánatos önálló voltát fenntartani nem bírja. S ezen véleményét pártolás és a kérelmező gyülekezet támogatása végett a főtiszt. és mélt. Egyházkerülethez felterjeszti.

f) Külső- és Belső-Bőcs egyesült egyházközség híveinek az iskolaépítés anyagi ügyei miatt felmerült egyenetlenségét egyházmegyei közgyűlés aggodalommal nézi és elkötelezi a közös lelkész vezetése alatt álló közös presbitériumot, hogy Esperesnek a jó rend és békesség fentmaradására hozandó intézkedéseit és utasításait saját érdekükben vonakodás nélkül teljesítsék.

g) Kistokajban a templomszék használata körül újabban bajok vannak. Szabályrendelet nélkül hoz a presbitérium megindokolhatatlan döntéseket. A szabályrendelet megkészítésére, benyujtására és annak betartására utasítja egyházmegyei közgyűlés a presbitériumot.

h) Szirma vitás ügyében egyházmegyei közgyűlés elfogadja Esperes indítványát.

i) A sok anyagi teherrel és gonddal küzdő, exponált egri egyházközség, a szórványok gondozása címén, a békében az egyetemes konvent által évi 900 aranykorona segélynek újra kiutalása miatt zörget segedelemért. Esperes belátással van helyzetük nehézsége és ügyük méltányossága iránt. Egyházmegyei közgyűlés azért pártoló fölterjesztéssel fordul érdekükben a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez.

k) Noszvajon a gyülekezet megküzdött templomfelépítésének nagy munkájával. Orgona is van, vagy meglesz nemsokára, de nincs, aki azon játszék. A tanítók, különböző okok miatt nem vállalják, az egyik be is adta nyugdíjazás iránti kérelmét. Míg megfelelő új erő kerül helyébe, egyházmegyei közgyűlés magáévá teszi Esperes indítványát, hogy ideiglenesen helyettes útján kell elintézni a kántorság ellátását, kinek fizetését felerészben egyház, felerészben az érdekelt tanítónő adja.

l) Hevesen még mindig nem szüntek meg a régi zavaros állapotok. Takács Imre volt h. lelkész eltávozott, mielőtt Lőkös Dániel gondnok elszámolt volna az elszámolatlannak minősített nagyobb összeggel. Egyházmegyei közgyűlés a volt h. lelkész és volt gondnok felelősségét ez összegre nézve fenntartja és azonnali el nem számolás esetén Esperest ellenükben a fegyelmi eljárás megindítására felhatalmazza.

m) Ujlőrincfalváról az a jelentés van, hogy vigyázni kell, nehogy csekély népességű iskoláját bezárják. Ugyanez a baj fenyegeti Maklárt is. Ujlőrincfalván, ha bekövetkeznék az iskola bezárása, egyházmegyei közgyűlés utasítja lelkészt és az egyházközséget, hogy a ref. gyermekek vallásos nevelése és a kántorság ellátása érdekében minden tőlük telhetőt vigyenek véghez és Esperest a szigorú ellenőrzéssel megbízza; másfelől felkéri mindkét egyházat, illetőleg az egyházmegyei és kerületi elnökséget, hogy az államsegély további fenntartása érdekében közbenjárni méltóztassanak.

n) Esperes indítványozza, hogy rendeltessék el mindenkit kötelezően szigorral a hétköznap reggeli istentiszteleteken a minden reggeli bibliaolvasás mellett legalább hetenkint kétszer bibliamagyarázat tartása. Egyházmegyei közgyűlés többek hozzászólása után kötelezően elrendeli, hogy — ahol még nincs — a téli hónapokban ez az istentiszteleti rend minden egyházközségbe bevezettessék.

o) Elfogadtattak a következő esperesi indítványok:

a konfirmációi oktatás ne csak hónapokig, hanem legalább félévig tartson;

a kurátori számadásoknál minden egyház szigorúan elköteleztetik a már régebben nyomtatásban kiadott s minden egyháznak megküldött, a költségvetés kiírásának nyomán haladó minta szerint feltüntetett csoportosítás betartására;

az egyház mindenemű adókivetésének ellenőrzésére adófőkönyvek vezetendők.

p) Esperesi jelentés kegyelettel emlékezik meg a nyugalomba vonult megfáradt és hű szolgának, Sólyom Lajos ónodi lelkésznek elhunytáról. Egyszerű bár, de haszonnal munkálkodó pásztora volt nyájának; bizonnyal többre bízza őt lelkének őríző Pásztora, bevezetve a mennyek örömébe.

Az életbe alig kilépő ifjú Timótheus, Fodor Géza h. lelkész korai sírba hanyatlásáról megemlékezve: egyházmegyei közgyűlés részvétét nyilvánítja a fájó könnyeket méltán hullató édes szülőknek.

Özv. Fekete Józsefné és Fodor Bertalanné lelkészözvegyek, valamint Budai Elemér, a jóhírű csabai tanító, szintén szívünkről elvált kedves emlékezetű halottainknak nyilváníttattak. Őrizze e pár sor emléküket s legyen mindnyájuknak csöndes pihenésük!

r) Van az egyházmegyének öröme és dicsekedése is. Férfiak, kik felé karjainkat nyujtottuk, elhíva őket, hogy legyenek vezérek, világosító lámpások, — hoztak nekünk örömöt, tisztességet. Másutt, — más téreken is elöljárnak, világolnak ők, ahonnan ránk is sugárzik fényök. Br. Bottlik István, gondnok, Bottlik József és Zsóry Lajos t. bírók Mezőkeresztes díszpolgárai lettek ... Egyházmegyénk és kerületünk tanárképviselője, dr. Csorba György, a miskolci reálgimnázium tudós tanára és igazgatója, 30 éves tanári szolgálata alkalmából kormányzói kitüntető elismerésben részesült... Enyedy Andor t. bíró, miskolci lelkész a régi „nagytiszteletű és tudós'' papok mai címét, a theol. doktorátust szerezte meg tudományos munkásságával.

És vannak áldozatos, Isten dicsőségére adakozó nemes lelkek is: dr. Molnár Gyula c. m. ügyész tiszteletdíját ez évben is a nevét viselő alapítvány növelésére fordította. Kun András, az egyházmegye előtt tett segítő megajánlásához híven, ez évben is részeltette az oszlári papi árvákat a 10 q búza ára adományozásával.

Mindezen ünnepeltjeink legyenek áldva Istentől, hogy lehessenek áldás a közügy számára.

7. Derencsényi István megválasztott szirmai lelkész állásába áldáskívánással beerősíttetett.

8. Tokaji Nagy Kálmán hejőcsabai, Józsa Imre, emődi, Idrányi Barna t. valki, Lovász Pál és Kis Ferenc m. csáti, Kis Erzsébet egerlövői, Gaál Ida poroszlói, Szekeres Ilona mezőkeresztesi és Balogh János m. nagymihályi beválasztott tanítók és tanítónők

állásukba beerősíttettek s közülök az utóbb felsoroltak négyen a hivatalos esküt letették.

9. Egyházmegyei Számvevőszék bemutatja, az 1928/29. évre tartozó öszszes pénzügyi vonatkozású jelentéseiet:

I. Országos lelkész nyugdíjintézeti és Közalapi, Kivetési és Befizetési naplók arról tanuskodnak, hogy egyházmegyénk enemű járulékai utolsó fillérig ki lettek fizetve.

II. Egyházmegyei pénztárnok 1928. évi központi számadása megvizsgáltatván, 1660 P 40 fillér tényleges készpénzmaradvány megállapítása mellett jóváhagyatott s pénztárnok részére a számadásában foglalt tételekre nézve a felmentvény megadása javasoltatik.

III. Az egyházmegye vagyonmérlege 2857 P 85 fillér eredményt tüntet fel.

IV. A br. Baldácsy alapból nyert segély az 1928. évben 2925 P volt. Ezzel szemben a megelőző évről áthozott tartalékkal és az egyházmegyei pénztár kiegészítésével, kiosztatott 3131 P 90 fillér.

V. A pénztárnok által készített és Számvevőszék által felülvizsgált Költségvetés, mely a mai búzaárak mellett, s az egyházmegye által évek óta kivetési alapul elfogadott, „búzavalutás alapon" lett összeállítva, — 304 P fedezetlen hiánnyal zárulna. Számvevőszéknek gondoskodnia kellett arról, hogy a költségvetési deficit elosztható legyen. Megoldás gyanánt csak az az egyetlen egy mód lehet, hogy az egyházmegye költségvetésének fedezeti tételei, ezután minden esztendőben a való szükséglet erejéig vettessék ki a gyülekezetekre. A búzavalutás kivetés, fájdalom, ma már nem szolgálhat állandó kiadási tételek fedezetéül és mint ilyen járulék megszüntetendő. A régi, egyházankint megállapított kivetési búzamennyiség, ezután csak kivetési arányszámul szolgál.

VI. Számvevőszék bemutatja az egyes egyházak mult évi számadásait és jelen évi költséégvetéseit. A számadásokkal kapcsolatosan mutatkozó észrevételeket, jegyzőkönyvben összefoglalva terjeszti elő.

Egyházmegyei közgyűlés az I., II., III., IV., V., VI. pontok alatt felvett jelentéseket jóváhagyólag veszi tudomásul, s a beterjesztett javaslatokat elfogadja.

Román Ernő egyházmegyei pénztárnoknak az 1928. évi számadásokra vonatkozólag az azokban foglalt tételekre elismerésének kifejez'se mellett a felmentést megadja; az előterjesztett 1929. évi költségelőirányzatot — 9092 P 50 fill. szükséglettel és fedezettel, — megerősíti s elhatározza, hogy a búzavalutás kivetést a folyó évtől megszünteti, e helyett a kivetéseket a mar állandó értékű pénzben eszközli.

Egyházmegyei közgyűlés az egyházak számadásait és költségvetéseit megerősíti; felhivja a nemesbikki egyház presbiteriumát, igazolja az esperesi hivatalnál, miért nincs a számadásokban beíratási díj címén semmi felvéve, holott a költségvetésben van ilyen című bevétel is előirányozva? A tiszatarjáni egyház presbitériumát felhivja annak igazolására, miért nincs sem a számadásban, sem a költségvetésben tanítói nyugdíj-járulék címén semmi felvéve? A mezőkövesdi egyház presbitériumát utasítja, hogy az 1928. évi számadást és az 1929. évi költségelőirányzatot felülvizsgálás végett 15 nap alatt az esperesi hivatalhoz, fegyelmi eljárás terhe alatt, terjessze be.

10. Egyházmegyei Kálvin-Szövetség beterjeszti az 1929. június 5-én Farkas István esperes, dr. gr. Haller József e. m. tanácsbíró elnöklete mellett nagyszámú közönség jelenlétében Miskolcon tartott rendes évi közgyűlésének Benke József által szerkesztett jegyzőkönyvét.

1. Gyülekezeti ének s Ilosvay Ferenc hitoktató lélekemelő imádsága és írásmagyarázata, majd a vegyeskar megragadó éneke után Farkas István egyházi elnök tartott lelkeket felrázó s a Kálvin-Szövetség létjogosultságát indokoló megnyitó beszédet, rámutatva a mindjobban fenyegető ellenáramlattal szemben a kálvinista összetartás szükségére. Ellenfeleink öt millió öklöllel fenyegetnek. Mi azonban tudjuk, hogy nem a számok sokasága dönt, de a szívekben munkálkodó élő hit ereje. Az egész közgyűlés zajos helyesl se közben mutatott rá, hogy nekünk nem egyházainkkal szemben közönyös, csak születési és vagyoni előnyeikkel kérkedő világiak után kell futnunk, de föl kell keresnünk és napfényre hoznunk kálvinista egyházunk ismeretlenségben élő nagy értékeit, akik tudnak is, akarnak is dolgozni egyházukért.

2. Dr. H. Kiss Géza e. m. K. Sz. előadó nagyvonalú előadásban számol be az alsóborsodi e. m. K. Sz. egy évi munkájáról, kiemelve úgy Miskolc, mint a többi gyülekezet szövetségi munkájából a kiemelendő mozzanatokat. Sajnos, még egyházmegyénkben is csak a mezőkövesdi járásban alakult meg minden gyülekezetben a Kálvin-Szövetség, a többi járásokban csak szórványosan: még sok munkára és imádságra van szükség.

3. Nádházy Bertalan diósgyőri lelkész: „A kálvinista egyház és a munkáskérdés" c. tartott általános figyelmet keltő, hatalmas szónoki lendülettel előadást. Sürgeti a magyar munkásság evangéliumi zászló alatti szervezését, mert vannak munkások, akik nem akarnak sem a róm. kath. egyház járszalaga alatt vezetett, sem az internacionális tábor tagjai lenni: magyarok akarnak maradni és Krisztus tanítványai. A szociális kérdést nem lehet elhall-

gatni, sőt létérdekünk, hogy egyházunk evangéliumi szellemben oldja meg. Előadásával kapcsolatban a közgyűlés egyhangúlag fogadja el indítványát, hogy „Magyar evangéliumi munkástábor" név alatt gyűjtessenek egybe a magyar munkások, s a programm kidolgozására Szövetségünk küldje ki: Farkas István esperest és báró Bottlik István elnöklete mellett: dr. gr. Haller József, Sáfrán Géza, Rácz Antal, dr. Horváth Zoltán, dr. Enyedy Andor és Benke József Kálvin-Szövetségi tagokat, hogy a munka ennek nyomán már az ősz folyamán teljes erővel meginduljon, hiszen maga az Egyetemes Konvent is sürgetően szükségesnek ítélte — épen az alsóborsodi egyházmegye felterjeesztése kapcsán — a magyar munkásság pásztorálását.

4. Kérészi István lelkész a 8 osztályú népiskoláról tart előadást, erős érvekkel törve lándzsát ellene, mint amely faluhelyen ezidő szerint megvalósíthatatlan, részint egyházaink anyagi túlterheltsége, részint a nép nyomasztó megélhetési viszonyai miatt.

5. Egyházmegyénk Kálvin-Szövetségi közgyűlés előadó javaslatai alapján a következő indítványokat fogadta el s terjeszti egyházmegyei gyűlés s s majd az egyházmegye kerülete elé:

a) A magyar prot. irodalom valláserkölcsi nevelő hatását állítsa be a Kálvin-Szövetség a maga munkaprogrammjába és ebből a célból készíttessék el a magyar prot. írók Almanachja. Első helyen jön a Biblia hatásának kimélyítése a Biblia terjesztésével, amire nagyszerű alkalmul szolgálhat az őszi országos Károli Gáspár emlékünnepély.

b) A párbérkérdés ne mint lelkészi javadalmi, de mint sürgős szociális kérdés tartassék állandóan napirenden minden értekezleten, éspedig az arányos egyházi adózás elvének megfelelőleg.

6. Szabó András egyházmegyei tanácsbíró kegyeletes indítványát, hogy a közelmult évtizedekben elhalt püspökeink közül azoknak a sírját, akiknek nyugvóhelye esetleg nem volna sírkővel megjelölve: emlékkővel jelöljük meg: egyhangúlag fogadja el e. m. Kálvin-Szövetség.

7. Farkas István elnök, úgy az előadónak, mint a közgyűlés összes szereplőinek elismeréssel mond köszönetet s rövid imádság és éneklés után bezárja a gyűlést.

Egyházmegyei közgyűlés a beterjesztett jegyzőkönyv adatait örömmel veszi tudomásul, az abban foglalt indítványokat elfogadja s a felterjesztendőket az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti fel.

11. Feke Kálmán átányi kántor-tanító megfelebbezi az átányi presb. határozatát, mely szerint a kántor-tanítónak csak a vall.- és közokt. minisztérium által megállapított helyi javadalmat hajlandó kiszolgáltatni. A minisztérium a kántor-tanító szolgálati éveit 1928. okt. 1-től számítja, mert több izben, mint önálló énekvezér működött s így az állam szempontjából beszámítható szolgálatát megszakította, minek következtében a XI. fiz. osztály 3 fokozatába osztatott. Az átányi egyház, állása elfoglalása óta 19 évi egyházi (hol tisztán kántori, hol kántor-tanítói) szolgálatának, a IX. fiz. osztály 2-ik fokozatának megfelelő fizetést folyóstotta; kéri tehát az egyházmegyei közgyűlést, hogy az átányi egyházat a 2. fizetési fokozat közötti különbözet kiutalására kötelezze.

Egyházmegyei közgyűlés Feke Kálmán felebbezését jogosnak tartván az átányi ref. egyház presbitériumát utasítja, hogy a két fizetési fokozat közötti különbözetet havonkint kiszolgáltatni köteles — annyival is inkább, mert Feke Kálmán tanítóul való alkalmazása kezdete óta — az átányi egyház mindig az ő szolgálati éveinek betudása alapján fizette ki havi járulékait.

12. Mikola István hevesi h. lelkész, aki a hevesi ref. gyülekezetben a hitoktatás teendőit is végzi, — megfelelő intézkedés végett, — mint vallási sérelmet terjeszti fel egyházmegyénkhez Nyirő Andor hevesi róm. kath. vallású ügyvédnek és ref. vallású nejének eljárását, mely szerint nevezett szülők Ilona nevű, ref. vallású, III. elemi osztályos leányukat az ottani „Orsolyarend" Zárdájában taníttatják s református hitoktatásban egyáltalában nem részesítik. Az Orsolya-rend h. lelkész tiltakozására arra hivatkozik, hogy „a szülők kifejezett kívánságára történik a gyermeknek róm. kath. hitben való nevelése."

Egyházmegyei gyűlés az idevonatkozó vallás- és közokt. miniszteri rendeletek alapján megállapítja, hogy nevezett szülőknek jogukban van gyermeküket róm. kath. intézetbe járatni: kötelesek azonban a kath. tanitézettel egyetemben a gyermeket ref. hitoktatásban részesiteni és vasárnapokon, valamint ünnepnapokon református istentiszteletre küldeni. Mivel ez nem történt meg s az Orsolya-rend a ref. hitoktató tiltakozása ellenére a gyermeknek hittanból önkényesen tanjegyet adott: vallássérelmi eset forog fenn, melyet egyházmegyénk orvoslás végett a fokozatos főhatóságok útján a nagyméltt. vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz terjeszt fel.

13. A belsőbőcsi egyházzal egyesült külsőbőcsi egyház több pontba foglalt kérelemmel fordult egyházmegyei közgyűléshez, melyek nagyobbrészben olyan természetűek, hogy teljesítésök egyházi törvényeinkkel és jelenlegi egyházi szervezetünkkel áll ellentétben.

Egyházmegyei közgyűlés Esperest kéri föl, hogy kiszállásával az úgy látszó ellentéteket böles belátása szerint egyházi törvényeink szemelőtt tartásával szüntesse meg.

14. Az egyháza jövője felett aggódó gonddal őrködő alsózsolcai ref. lelkész bejelenti, hogy az alsózsolcai lelkészi és kántor-tanítói díjleveleken az évtől kezdődőleg változás, illetve csonkítás van készülőben — egy eddig különös egyházi adóteher vállalására kötelezett — földbirtoknak eladásával kapcsolatban.

Egyházmegyei közgyűlés kimondja, hogy az egyházközség, illetve presbitérium felelős a díjlevél tételeiért és a birtokcsere után is — jog alapján kötelezi a díjlevelet adó egyházat a szóbanforgó évi 90 l. rozs, 24 l. búza, 24 l. főzelék, 35 l. bor. 5 köbm. tüzifa járandóságnak is, vagyis az ily címeken járó összes díjlevélszerinti járulékoknak kifizetésére.

15. Kisgyőr lelkésze beterjeszti a javadalmi földjeire kötött, 6 évre szóló, haszonbérleti szerződését.

Egyházmegyei közgyűlés a szabályrendeletekkel egyező haszonbérleti szerződést jóváhagyja.

16. A kisgyőri egyház bemutatja az iskolaépítéssel kapcsolatos adókivetési kulcsát, az azt elfogadó egyházközségi és presbitériumi határozatok mellékelésével.

Egyházmegyei közgyűlés a kivetési kulcsot jóváhagyja és megerősíti.

17. Az egri egyházat a főtiszteletű Egyházkerület 1929. évi 147/2. sz. határozatában felhívta, hogy felekezeti népiskola felállítása iránt intézkedjék. Az egri egyháztanács beterjeszti az erre vonatkozó határozatát, melyben kifejti, hogy az egyház az eszmeileg ideális célt anyagiak hiányában megoldani képtelen, mert az új templom építésére sem rendelkezik elegendő összeggel s mivel az állami és felekezeti iskolák kérdése az új iskolák felépítésével Egerben befejezést nyert, a közel jövőben államsegélyre nem lehet kilátása.

Egyházmegyei közgyűlés az egri egyház rendkívül nehéz gazdasági helyzetére és mert az esetleg elnyerhető államsegélyből is csak osztatlan iskolát tarthatna fent, mely Egerben, az ottani rendezett osztott iskola viszonyokat tekintve, — a közvélemény szempontjából, mint alacsonyabbrendű iskola tekintetnék, az egri egyháztanács beterjesztett határozatát tudomásvétel végett a főtiszteletű Egyházkerületi közgyűléshez eredetiben felterjeszti.

18. Az ónodi egyház beterjeszti az egyháztanácsnak és az egyházközség közgyűlésének az új iskola építésénél felmerült 11817 P 25 fill. költségtöbbletet, mint rendkívüli egyházi adó kivetése, illetve fedezése, úgyszintén ezen építkezésnél felmerülő természetbeni közmunkák és ezek váltságárának megállapítása tárgyában hozott határozatait.

Egyházmegyei közgyűlés a méltányos közteherviselés elvének figyelembevételével meghozott határozatokat, melyek ellen felebbezés sem adatott be, — jóváhagyja s a kivetést megerősiti.

19. Az ónodi egyháztanács Vattay Mária tanítónő kérelmére, kinek lakásában éléskamra nincs, elhatározta, hogy a régi iskola előszobáját éléskamrává alakíttatja át s az erre vonatkozó határozatát bemutatja.

Egyházmegyei közgyűlés a bemutatott határozatot azon feltétellel, hogy az éléskamra alakításához szükséges költségek a rendes egyházi adó, illetve bevételek keretében fedezetet nyernek, jóváhagyja, — ellenkező esetben a megfelelő törvényszerű intézkedések megtételére az egyháztanácsot felhívja.

20. Olvastatott az egri ref. egyházközség presbitériumának 1929. április 21-én tartott üléséről fölvett jegyzőkönyvének kivonata, — a testnélküli keresztnek az építendő református templom alkalmas helyén, de semmi esetre sem a tornyon való alkalmazásáról.

Többek fölszólalása után az egri ref. egyházközség lelkésze bemutatja egyházközségének 1862-ből származó pecsétjét, melyben a biblia, a horog és a kereszt foglaltatik. Tekintettel a különleges helyzetre, különösen arra, hogy az egri ref. egyházközségben ág. ev. atyafiaink is helyet foglalnak, akik értékes tagok, bár az egri egyházközség ref. egyházközség, tehát templomunk is tisztán református, anyagi segítséget is egyedül, mint református egyházközség kapja; a keresztnek a templom külső falazatán relaif alakban való alkalmazását az egyházmegyei közgyűlés engedélyezi; a tornyon azonban a csillag, vagy a kakas alkalmazandó. Ezen engedélyt az egyházmegyei közgyűlés annál is inkább megadja, mivel a főtiszteletű és méltóságos zsinat a keresztnek református templomon való alkalmazását nem tiltotta el, csak nem rendelte el.

21. A diósgyőri egyház beterjeszti az egyház közgyűlésének a Protestáns Országos Hitelszövetkezettől felveendő 21100 dollár kölcsönről kiállított kötelezvény némi módosításáról szóló határozatát.

Egyházmegyei közgyűlés a diósgyőri egyház 1929. március hó 10-én tartott közgyűlésének határozatát jóváhagyja s további elnökségi jóváhagyás kieszközlése céljából a főtiszteletű püspök urhoz felterjeszti.

22. Olvastatott a diósgyőri egyház következő jelentése:

1. Perecesi bányatelep szórványunkon a m. kir. vas- acél- és gépgyárak központi igazgatósága a volt r. kath. kápolnát, padok és szószék berendezéssel — 2055—c—1928. sz. alatt az ott élő református és ág. ev. hívek számára, istentiszteletek céljára, díjmentesen engedélyezte. Az imaterem a mult év december havában felavattatott s használatba vétetett.

2. Perecesi segédlelkészünk részére ugyanezen központi igazgatóság 926—1928. sz. a. egy kétszobás lakást, 100 q. barna szenet és 40 köbméter tűzifát díjmentesen engedélyezett.

3. Presbitériumunk folyó év május hó 9-én tartott gyűlésén, egyhangúlag, névszerinti szavazással, Borbás Béláné máv. főintéző felesége gyakorlott vezetése mellett felállította „A diósgyőri ref. egyház kézimunka telepé”-t. A telepen tanfolyamok tartatnak, kézimunkák készíttetnek, magyar népművészeti alapon. A telep-egyházak részéről templomi felszereléshez tartozó kézimunkák elkészítését, úgyszintén egyéb, művészi kivitelű munkák jutányos készítését elvállalja.

Egyházmegyei közgyűlés e jelentést jegyzőkönyvbe veszi. A m. kir. vas-, acél- és gépgyárak központi igazgatóságának köszönetét, Borbás Béláné úrnőnek elismerését fejezi ki.

23. Az egri egyház beterjeszti új temploma tervezetét s annak megerősítését kéri.

Egyházmegyei közgyűlés az építendő templom bemutatott tervezetét megerősíti.

24. Az ORLE. elnöksége az 1928. évi hódmezővásárhelyi közgyűlés határozata folytán figyelmébe ajánlja lelkészi karunknak az önsegély ama

módjait, eszközeit és alkalmait, melyeket az ORIÓ. által kezdeményezett, de amelyek eddigelé még nem részesültek kellő figyelemben és méltánylásban. Ez ügyben mindennemű felvilágosítást bárki díjtalanul kaphat az ORIÓ ügyvezető igazgatójától (Budapest, IX., Kálvin-tér 10.), aki egyébként a Lelkészegyesület hasábjain már részletesen ismertette az ORIÓ céljait.

Egyházmegyei közgyűlés nyomatékkal hívja fel a kebelbeli llekészeket — úgy a saját, mint gyülekezeteik, valamint közegyházunk érdekében — az ORIÓ nagyfontosságú szociális és népjóléti akcióinak s elsősorban a biztosítási ügyeknek lelkes buzgósággal való felkarolására.

25. Az ORLE. elnöksége letárgyalás végett megküldi az 1928. évi hódmezővásárhelyi közgyűlés 13. sz. j.) pontját, mely szerint „az összes egyházmegyék a területükön lévő országgyűlési képviselőket alkalmas módon kérjék fel, hogy a KANSz. memorandumának tárgyalása alkalmával sérelmeink orvoslása s kívánalmaink teljesítése tárgyában az országházban felszólalni szíveskedjenek.''

Egyházmegyei közgyűlés a felhívásnak készséggel tesz eleget, mert maga is úgy látja, hogy egyházunknak az államhoz való viszonya még mindig nem nyert kielégítő elintézést, sérelmeink csak részben találtak orvoslásra. A legmélyebb tisztelettel és bizalommal fordul azért e tárgyban az illetékes országgyűlési képviselőkhöz, elsősorban kálvinista vallású képviselőinkhez, remélve, hogy az országházban mindenkor hathatós szószólói lesznek református egyházunk minden igazságos és jogos ügyének s figyelemmel kísérendik minden életnyilvánulását.

26. A ládházai presbitérium javaslatára, mely szerint az egyházmegye népiskoláiban, rendes tanítás keretében, minden év okt. 28-tól november 5-ig a reformáció főbb mozzanatairól megemlékező, énekkel, imával, bibliaolvasással egybekötött reformációi hét tartassék a tanítók által s hogy okt. 31-ike, ha hétköznapra esik is, rendes istentisztelettel megünnepeltessék:

Egyh. m. közgyűlés kimondja, hogy a reformációi hét megtartására a tanítókat kötelezni, mivel meggyőződése szerint tanítóink a vallásos nevelés terén, kötelességükhöz híven, elismerésre méltóan buzgólkodnak, nem tartja szükségesnek; október 31-ének rendes istentisztelettel megtartásának kérdése pedig a zsinat előtt van.

27. Az ORIÓ. ügyvezető igazgatója egyházmegyénk espereséhez azzal a kéréssel fordul, hogy az ORLE házépítő akciójának a életbevágóan fontos kérdését részletes megbeszélés végett terjessze egyházmegyei közgyűlésünk elé, hogy lelkészeink és esetleg híveink közül minél számosabban kapcsolódjanak be ez akcióba. A házépítési szabályzat részletesen van ismertetve a Lelkészegyesület 1928. évi 45. számában.

Egyházmegyénk a legmelegebb pártolással ajánlja egyházmegyénk lelkészeinek és közönségének figyelmébe e nagyfontosságú akciót s felhívja az érdekelteket, hogy igyekezzenek ebbe mielőbb bekapcsolódni, nehogy — elsősorban a lelkészek anyagi érdekét szolgáló — e nagyszerű kezdeményezés hajótörést szenvedjen a részvétlenség miatt.

28. Ládháza anyaegyházhoz tartozó mályii leányegyház, hivatkozván a hívek szegénységére, templomuk omladozó voltára s a kapott államsegély elégtelenségére, de különösen, hogy az építkezés halogatása a kiutalt államsegély visszavonására vezethet; iskola és tanítói lakás építésére nyert 14.000 P államsegélyének, a kebelbeli egyházakra aránylagosan kivetendő 8000 P-vel való kipótolását kéri.

Egyházmegyei közgyűlés 1928. évi június 5-én hozott határozatának megfelelően, mely szerint a nyerendő államsegély nagyságától függ az egyházmegye segélynyujtása, felhívja az anyaegyház lelkészét, hogy az iskolai tervet — az esperes útján — a számvevőszékhez terjessze be, hogy az megtehesse javaslatát a segélynyújtás módozatairól.

A majdnem minden egyháznál mutatkozó hatalmas tehertételek mellett, az egyházak kényszerű megterhelését mellőzve, a mályi egyház segélyezését közgyűlés az egyházmegyei számvevőszék figyelmébe ajánlja avégből, hogy a mályii egyház által felveendő építési kölcsön összegéből — teherbíróképességünk számbavételével — évi, — általunk kötelezetten elválalandó amortizációs részlet — megadásával — járuljon hozzá egyházmegyénk e kicsiny egyház megmentéséhez.

29. A mezőcsáti járás lelkészköre szükségesnek látván — a közös cél érdekében végzett munka egységre hozatalának megbeszélése végett — a járásbeli lelkészeknek évente kétszeri összejövetelét: azon határozatának megerősítését kéri, hogy az indokolatlanul elmaradók 20 P bírsággal sújttassanak a nehezebb viszonyok között élő s távolabb lakó lelkészek útiszámlájának a javára.

Egyházmgeyei közgyűlés kimondja, hogy a járási Kálvin-Szövetségek összejöveteleiről indokolatlanul elmaradó lelkészek 20 P rendbírságban elmarasztalandók.

30. Az ároktői egyház jóváhagyás végett egy tantermes iskola és tanítói lakás építésére Wolszky Béla egri kőművesmesterrel kötött szerződést, a 14.000 P államsegélyen felül az építkezéshez szükséges 12.000 pengőnek kölcsönvételére és a kölcsön és kamatai fedezésére szolgáló kivetési határozatokat. Beterjeszti továbbá a lelkész javadalmi földjére 1929 október 1-től 1935 szeptember 30-ig tartó 6 évre kötött haszonbéri szerződést.

Egyházmegyei közgyűlés az építési és haszonbéri szerződést, a 12.000 P kölcsön felvételére és kivetésére vonatkozó határozatot jóváhagyja.

31. A miskolci és tiszatarjáni egyházak felhatalmazást kérnek arra, hogy a nyár folyamán felveendő építkezési kölcsöneiket az egyházmegye elnöksége időközileg megerősíthesse. Miskolc iskolát és templomot óhajt építeni. — A tiszatarjáni egyház oly feltétellel kapott iskolaépítési államsegélyt,

ha a politikai községtől egy bizonyos telket iskolatelek céljára megvásárol. A telket az egyház 5000 pengőért megvette, de az adás-vételi szerződés jóváhagyás végett a vármegyéhez küldetvén, az egyh. m. gyűlés elé nem volt felterjeszthető, amiért az egyh. m. gyűléstől a később bemutatandó szerződés jóváhagyására, az építkezési engedély megadására s a hívekre 7000 P kivetésének engedélyezésére az elnökség felhatalmazását kéri.

Egyházmegyei közgyűlés a miskolci egyház kérelmét helyesli s a tiszatarjáni egyház kérelme ügyében az említett telek adás-vételi szerződésének jóváhagyására, kivetési adókulcs bemutatása mellett a hívekre a szükséges összeg kivetésére s az építkezési engedély megadására, az elnökséget felhatalmazza.

32. A kistokaji egyház lelkésze — a presbitérium jóváhagyó végzése mellett — beterjeszti kérelmét, hogy az avult paróchia padjának kimélése céljából a lelkészi föld terjedelmének arányában nélkülözhetetlenné vált kukoricaszárító-góré 442 P 30 f.-t kitevő építési összegét a sajátjából fedezve, elhalálozása esetén, a szokásos avulási százalékok levonásával jogutódainak hivatali utódja térítse meg s az annuitást a tőke 2%-ában kéri megállapítani.

Egyházmegyei közgyűlés lelkész beruházkodási kérelmét jóváhagyja, azonban tekintettel arra, hogy fa- és lécépítményről van szó, az évülési annuitást nem 2, hanem 5%-ban állapítja meg.

33. Szabóné Tar Vilma a noszvaji egyház tanítónője, aki férfi tanerő hiányában a világháború alatt választtatott meg a noszvaji h. kántorsággal egybekapcsolt tanítói állásra: hivatkozván tiszti orvosi bizonyítvánnyal igazolt betegségére, kéri, hogy mentessék föl az annak idején is csak kényszerből vállalt kántori teendők alól, míg az iskolai tanítást továbbra is rendszeresen óhajtja végezni.

Egyházmegyei gyűlés — hivatkozván az egyházkerületi szabályrendelet szellemére, — elrendeli, hogy nevezett tanítónő kántori helyettesítésének költségeit — egy évre szólólag, illetőleg a másik tanító nyugdíjaztatásáig — felerészben ő maga, felerészben a noszvaji egyház fedezze. Helyettesről a noszvaji egyház köteles fenti feltételek mellett gondoskodni.

34. Az ónodi egyházban nőegylet alakult, melynek alapszabályai beterjeszttettek megerősítés céljából.

Egyházmegyei közgyűlés az alapszabályokat megerősíti s a nőegylet működésére Isten áldását kéri.

35. A ládházai egyház az eddigi párbérendszerről a vagyonaránylagos adózásra kíván áttérni. Az adókulcs: személyi adó egész párra: évi 10 P, fél párra: 5 P; vagyoni adó: az állami egyenes adó 50%-a. Ezenfelül lelkészi és tanítói fapénz címén 10 P-n felüli adónál 1 P, ezen alul 50 fillér. Ha a kivetés nem lenne elég a lelkészi és tanítói járandóság fedezésére: a hiányzó összeg évenként az adósegélyből, illetőleg az egyház pénztárából lesz fedezendő. Ez adózási rendszerben érdekelt lelkész és tanító mustpénze és munka-

váltsága is benn foglaltatván, azoknak külön behajtásáról, illetve beszedéséről az új rendszer érvényben létének idejére lemondanak.

Egyházmegyei közgyűlés a ládházai egyház presbiteri és közgyűlési jóváhagyásával ellátott kérését jóváhagyja, a tervezett adókulcsot megerősíti, azzal a hozzáadással azonban, hogy a díjlevélbeli természetbeni járandóságnak mindenkor az aranyvaluta szerinti, illetőleg valódi értéke szolgáltatandó ki belhivatalnokok számára.

36. A tiszaoszlári egyház bemutatja új államsegélyes iskola építésére vonatkozó tervezetét, költségvetését és a 6800 P államsegélyt meghaladó összegnek kölcsön útján fedezésére vonatkozó határozatait.

Egyházmegyei közgyűlés az államépítészeti hivatal által már elfogadott tervezetet, költségvetést jóváhagyja és a kölcsön igénybevételi kérelemhez hozzájárul.

37. Vámosi János és társai maklári ref. egyháztagok panasszal járulnak az egyházmegye elé vitéz Pongor Imre kántortanító ellen, hogy nevezett tanító, kinek egyévi betegszabadsága után nyugdíjba kellene vonulnia: nem akarja magát nyugdíjaztatni, ami pedig a maklári iskolának hanyatlásával lenne egyértelmű.

Egyházmegyei közgyűlés megállapítja, hogy az 1928. évi június 5-iki egyházmegyei gyűlés Pongor Imre ellen „nagymérvű kötelességmulasztás és hanyagság miatt a nyugdíjazásra irányuló eljárást indokoltnak találta"; de kedvezményképen megengedte, hogy a tanfelügyelőség közbenjárásával ő maga nyujtsa be nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Amennyiben ez idáig sem történt meg: közgyűlésünk a saját érdekében utoljára figyelmezeti vitéz Pongor Imrét nyugdíjkérvényének azonnali beadására, vagy más helyre való pályázásra. Ellenkező esetben közgyűlés utasítja esperest nevezett tanító ellen a fegyelmi eljárás megindítására.

38. Román Ernő alsózsolcai lelkész indítványozza, hogy az egyházlátogatói járások változtassanak meg és pedig:

1. az egri járáshoz csatoltassék a hevesi járásból Heves.
2. A miskolci járáshoz csatoltassék az ónodi járásból Alsózsolca vagy Szirma.

Indítványát Román Ernő azzal indokolja, hogy a közlekedési viszonyok megváltoztak s így az általa ajánlott változás az egyházak látogatását kényelmesebbé teszi.

Egyházmegyei közgyűlés elhatározza, hogy az indítványt magáévá teszi s az egyházlátogatói járásokat akként változtatja meg, hogy az egri járáshoz csatolja Hevest, a miskolci járáshoz csatolja Szirmát.

Végül: hogy a hevesi járás nevét Poroszlói járás névre változtatja.

39. Az őszi egyházmegyei gyűlés színhelyéül Miskolc állapíttatott meg.

40. A tavaszi egyházkerületi gyűlésre képviselőkül kiküldettek az elnökség mellett: Gaál Ferenc, Román Ernő lelkészi tanácsbírák, Kiss Albert lelkészi főjegyző, Gr. Haller József, Bottlik József világi tanácsbírók, dr. Regéczy József világi főjegyző; póttagokul: dr. Enyedy Andor, Kenyeressy Károly lelkészi- és Zsóry Lajos és Bay Bertalan világi tanácsbírók.

41. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésével az Elnökség mellett az egyházmegyei közgyűlés Miskolcon lakó tagjai bízattak meg.

Hitelesítjük:

Miskolc, 1929 június hó 19.

Kiss Albert egyh. főjegyző. *Farkas István* esperes. *Dr. gróf Haller József* tanácsbíró. *Regéczy József* vil. főjegyző.

Az egyes pontokat jegyezték:

Kiss Albert: 1—8; 13; 39—41.
Dr. Regéczy József: 9; 21—23; 30; 34; 38.
Takács Mihály: 10; 12; 24—25; 27; 33; 35; 37.
Tóth Kálmán: 17—20.
Kun András: 14; 15; 16; 32; 36.
Kérészy István: 11; 26; 28—29; 31.

Tartalomjegyzék.

17. Eger jelentése iskolaügyben.
18. Ónodi iskolaépítési és kivetési tervezet.
19. Ónodi tanítónő kamara-ügye.
20. Eger új templomára kereszt-jelvényt tesz.
21. Diósgyőr kölcsönügye.
22. Diósgyőr örvendetes jelentései.
23. Eger templomépítési tervezete.
24. Az ORIÓ. kezdeményezései.
25. Az ORLE. kezdeményezése.
26. Ládházai presbitérium „reformációi hét'' javaslata.
27. Az ORLE. házépítő akciója.
28. Mályi segélykérelme.
29. A mezőcsáti járási lelkészkör rendbírság javaslata.
30. Árokttő iskolaépítési kölcsön- és szerződés ügyei.
31. Miskolci kölcsönügy és Tiszatarján telekvételi, iskolaépítési és kivetésügyei.
32. Kistokaji lelkész beruházási ügye.
33. Noszvaji tanítónő kérelme.
34. Az ónodi nőegylet alapszabályai.
35. Ládházai lelkész párbér ügye.
36. Tiszaoszlár iskolaépítési és kölcsönügye.
37. Vámosi János és társai v. Pongor Imre elleni panasza.
38. Egyházlátogatói járások új beosztása.
39. Őszi gyűlés helyének megállapítása.
40. Kerületi képviselők kiküldése.
41. Jegyzőkönyvhitelesítés.